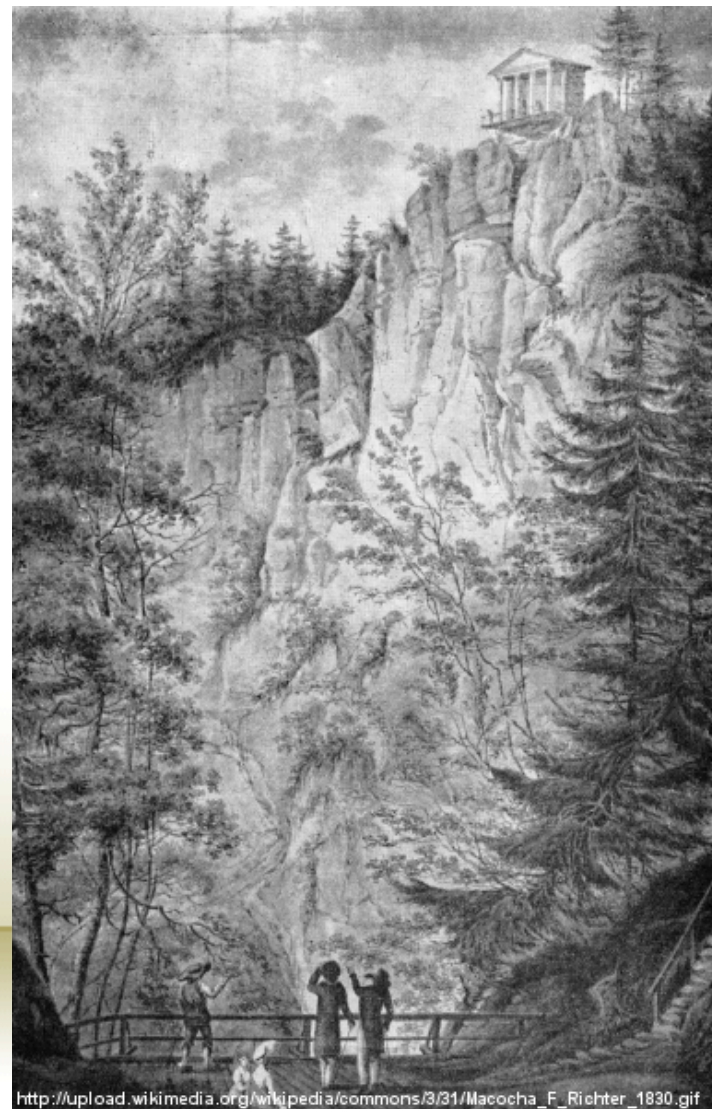

Přírodní zajímavosti ČR

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/31/Macocha_F_Richter_1830.gif

Zvolte jednu z následujících možností

JESKYNĚ – MORAVSKÝ KRAS

PRAVČICKÁ BRÁNA

KOMORNÍ HŮRKA

JIŽNÍ ČECHY – RYBNÍK ROŽMBERK

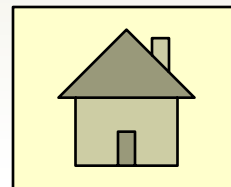
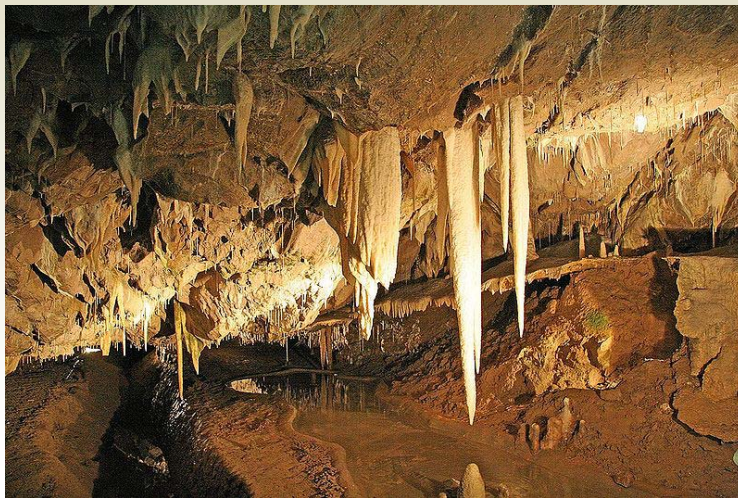
SNĚŽKA

LIPNO

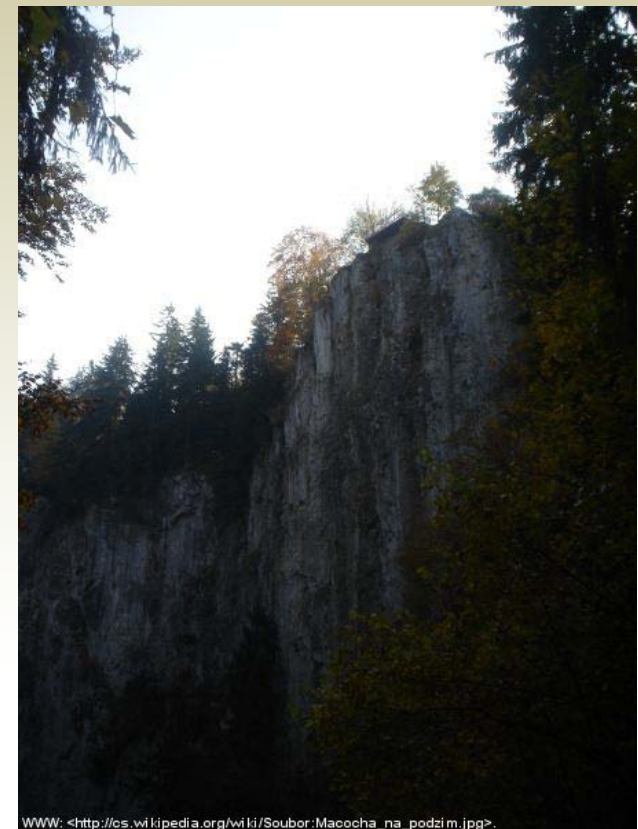
TEST – ZAKRESLI VÝŠE UVEDENÉ ZAJÍAVOSTI
DO MAPY

JESKYNĚ – MORAVSKÝ KRAS

Propast Macocha - je nejznámější propast v oblasti Moravského krasu a součást komplexu Punkevních jeskyní. Největší hloubka propasti je 138,4 m. Na dně propasti se nacházejí Horní a Dolní macošské jezírko. Na nejvyšším místě propasti stával od počátku 19. století dřevěný gloriét, který byl roku 1882 nahrazen železným můstkem z blanenských Salmových železáren.

<http://www.virtualni-panorama.com/cz/moravsky-kras-virtualni-prohlidka.html>

WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Macocha_na_podzim.jpg>.

PRAVČICKÁ BRÁNA

Pravčická brána - je tvořena jedním obloukem, který měří u dna pilířů 26,5 m s výškou od základny ke klenbě dosahující 16 m, šířka brány se pohybuje mezi 7 a 8 m. Nejužší místo brány je silné pouhé 3 m. Vrcholová plošina brány je nad dnem ve výšce 21 m.

Vznik

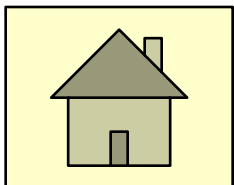
Skalní útvar vznikl (stejně jako Labské pískovce) jako výklenek během druhohor na dně moře, je proto tvořen pískovcem. Současnou podobu dostala Pravčická brána během milionů let vlivem zvětřování, jež bylo způsobeno větrem, deštěm, sluncem a rostlinnou aktivitou.

V roce 1980 byl vstup na Pravčickou bránu pro veřejnost uzavřen a brána byla vyztužena speciální směsí s pryskyřicí, která by měla zpomalit erozi

Okolí

Pod Pravčickou bránou byla r. 1881 postavena restaurace Sokolí hnízdo. Dodnes slouží svému původnímu účelu, konají se tu dokonce menší výstavy (zejména fotografií národního parku). Vstup do areálu, v němž se nalézají Pravčická brána i Sokolí hnízdo, je zpoplatněn.

Při dobré viditelnosti můžeme z Pravčické brány spatřit čedičový vrchol Grosser Winterberg, stolové hory Kleiner a Grosser Zschirnstern, Děčínský Sněžník Lilienstein a Königstein, dále vrchy Kaiserkrone a Zirkelstein.

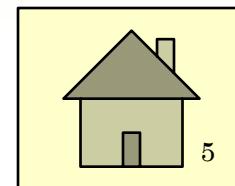
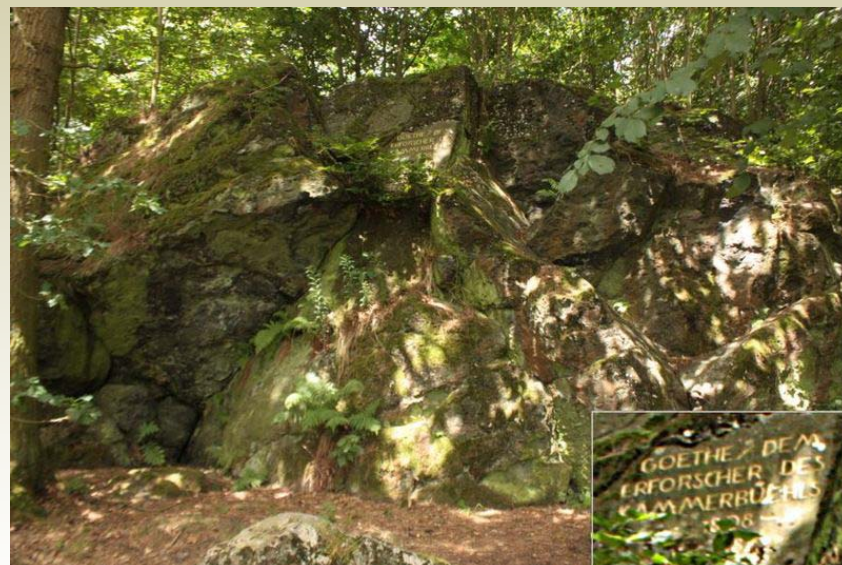
KOMORNÍ HŮRKA

Národní přírodní památka Komorní hůrka (503 m n.m.) je nejprobádanější a nejmladší sopka na území Česka. O sopku se také zajímal Johann Wolfgang Goethe, což zde připomíná i pamětní deska s německým nápisem. V horní části kopce Komorní hůrka je nápadný kráterovitý útvar, není to ovšem původní kráter, ale starý lom na sopečný prach, kterým se upravovaly cesty ve Františkových Lázních.

Komorní hůrka se nachází nedaleko měst Cheb a Františkovy Lázní. Vznikla ve starších čtvrtohorách na dně vysychajícího slaného jezera. Sopka vznikla jediným výbuchem, se strombolskou aktivitou pojmenovanou podle sopky Stromboli. Strombolskou aktivitou se rozumí vymršťování roznavené horniny opakovaně v kratších, nebo delších intervalech, což vymodelovalo tvar pahorku. Žhavá láva je při tomto typu erupce vymršťována vzhůru, ale obvykle padá zpět do kráteru. Jícen sopky vyplnil čedič (olivinický nefelinit) a překryl i oblast sopečného popela na jihozápadní straně sopky.

V roce 1834 nechal Kašpar hr. Šternberk do úbočí Komorní hůrky razit štolu. Ražení štolý trvalo celé tři roky. Chodba nakonec dosáhla sopouchu. Spor byl rozřešen - Komorní hůrka je sopka. Díky štole se podařilo nalézt přírodní sopečný jícen, vyplněný čedičem. Tím byl potvrzen sopečný původ této hory.

Komorní hůrka byla vyhlášena národní přírodní památkou v roce 1951. Je zde zákaz těžit, brát sopečné kameny a jiné nerosty.

JIŽNÍ ČECHY – RYBNÍK ROŽMBERK

Byl navržen rožmberským regentem Jakubem Krčínem z Jelčan a Sedlčan a postaven v letech 1584 až 1590. Stavbu provádělo 800 lidí, kteří přemístili 750 000 m³ zeminy. Nutnost stavby tohoto vodního díla také podpořila velká povodeň, která 20. 8. 1544 z jihu Čech dorazila až do Prahy. Založení rybníka v těchto místech zamýšlel již Štěpánek Netolický, ale kvůli velkým nákladům a nebezpečí dílo nemohl realizovat. Žádná hráz by neodolala velké povodni z řeky Lužnice. Věděl to i Krčín. Proto současně stavěl Novou řeku, aby odváděla velkou do jiného povodí.

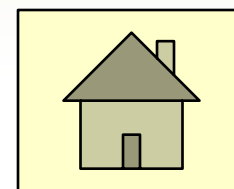
Za Třicetileté války chtěl Karel Bonaventura Buquoy, císařský velitel, hráz prokopat a zaplavit stavovské vojsko, které leželo u Soběslavi. Jen hlídka, kterou zde držel majitel třeboňského panství Petr ze Švamberka, zabránila katastrofě. Přesto během dlouhé války rybník zpustl a byl obnoven až za několik desetiletí.

Hráz Rožmberka převyšuje svými rozměry hráze jiných velkých rybníků v Evropě. Má délku 2 355 m. V nejširším místě má v patě hráze šíři 55 až 60 m, v koruně hráze až 12 m. Výška hráze je 12 m, hloubka vody u hráze průměrně 6,5 m. Niveleta hráze kolísá od 429,4 m n. m. po 432,1 m n. m. Hlavní výpust rybníka byla postavena inženýrem Jindřichem Šimanem mezi lety 1916 – 1918 v místě původní Krčínovy výpusti, nazývané Hluboká. Jedná se o betonový monolit ve tvaru podkovy obložený lícovanými kamennými kvádry. Z nich jsou také vyzděny dvě odtokové štolky (160 x 220 cm). Jsou hrazeny litinovými lopatami pohybuující se pomocí elektromotorem nebo mechanicky. Jsou zde dvě česlové stěny bránící úniku ryb.

Vedlejší výpust *Adolfka* se nachází na začátku poslední třetiny hráze. Roku 1870 nahradila původní výpust zvanou Potěšilka (podle stoky Potěšilka, která z ní vychází a napájí řadu rybníků). Zůstalo zde původní dřevěného potrubí (čtyři trouby o rozměrech 30 x 60 cm) opatřené betonovým zhlavím kryté dřevěnými lopatami. První velká oprava proběhla roku 1936. Při poslední opravě (2004 – 2005) Krčínovo dřevěné potrubí zmizelo. Ačkoli bylo po více jak 400 letech stále v dobrém stavu. Bezpečnostní přeliv rybníka se nachází pod nejvýchodnější částí hráze. Přeliv rozptyluje a odvádí povodeň pod hráz rybníka a dál do Lužnice. Šířka vlastního přelivu je 56,5 m. Dále je v hrázi uloženo potrubí pro zásobování sádek u *Rožmberské bašty*. Je možné odebírat vodu nejen z rybníka, ale i ze Zlaté stoky.

Opevnění hráze na vnitřní straně tvořené dubovými piloty, kulatinou a haluzemi jedlí a smrků, bylo neustále opravováno a vyměňováno. Za Schwarzenbergů bylo nahrazeno tarasem z kamene. Tento taras je víc jak tři sta let starý.

WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Ro%C5%BEmberk>>.

SNĚŽKA

Sněžka (polsky *Śnieżka*, německy *Schneekoppe*) je se svými 1602 m n. m. nejvyšší horou Hraničního (Slezského) hřebenu Krkonoš, Sudet, Čech i celého Česka a celého Slezska.

Je to významná dominanta východní části Krkonoš. Přes vrchol Sněžky prochází česko-polská hranice. Na vrchol vede ze 4,5 km vzdálené Pece pod Sněžkou sedačková lanovka. Severní, polská strana spadá do údolí řeky Lomničky, západní do Úpské rašeliny, jihozápadní část do Obřího dolu, jihovýchodní do údolí Jeleního potoka a východní přecházejí v Obří hřeben.

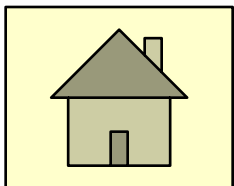
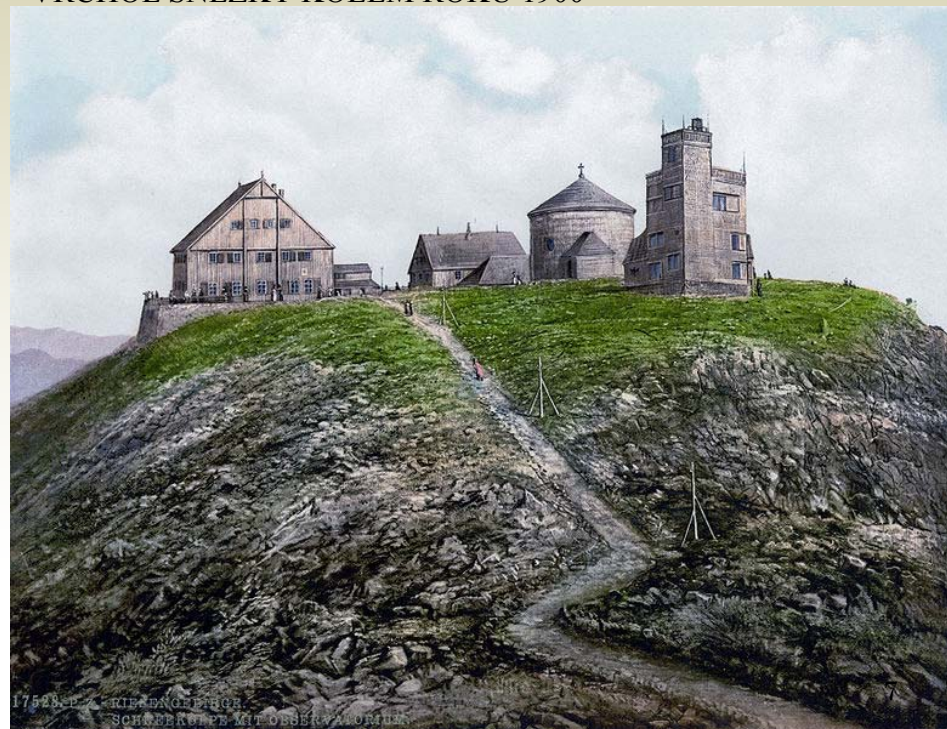
Vrcholek hory je skalnatý a má rozlohu okolo 120 000 m².

Jelikož je Sněžka nejvyšší hora v širokém okolí, je z vrcholku rozsáhlý panoramatický pohled do širokého okolí. Vrcholek slouží jako častý turistický cíl a pro jeho dosažení je možné využít celou řadu turistických cest a to jak pěších, cyklistických tak i běžkových.

WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Sn%C4%9B%C5%BEka>>.

VRCHOL SNĚŽKY KOLEM ROKU 1900

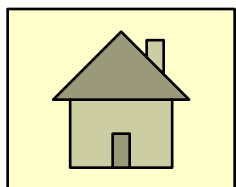
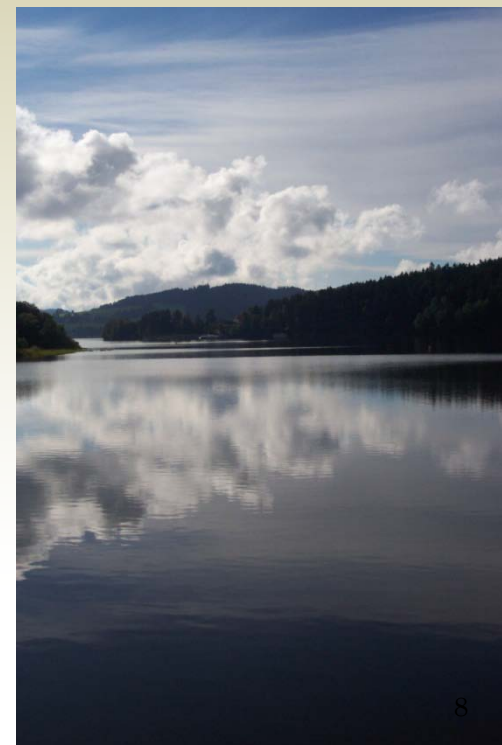
LIPNO

Lipno, Údolní nádrž Lipno, Lipno I či Lipenská přehrada je vodní dílo vybudované na řece Vltavě v letech 1952–1959. Jde o rozlohou největší přehradu a vůbec o největší vodní plochu na území České republiky (díky čemuž bývá také občas označována za **České** či **Jihočeské moře**). Hráz přehrady se nachází v obci Lipno nad Vltavou. Nejširší je přehradní nádrž u Černé v Pošumaví, kde se rozlévá až na 4 km. Na pravobřežní straně zasahuje až k státním hranicím s Rakouskem. Lipno je významnou lokalitou pro rekreační pobyt u vody a vodní sporty a sportovní rybolov. Dále jde o zásobárnu vody a zdroj elektrické energie (součástí přehrady je též vodní elektrárna Lipno I). V neposlední řadě je třeba zmínit, že Lipno je jedinou českou přehradní nádrží, kterou je možno použít k boji proti skutečně velkým (sto až několiksetletým) povodním, protože ono jediné má dostatečnou kapacitu, aby mohlo za stavu výraznějšího vypuštění dlouhodobě přijímat podstatně větší množství vody, než vypouští

Lipno jako prostředek proti povodním

Stále udržovaný retenční prostor vodní nádrže Lipno (bezpečnostní rezerva pouze pro případ velkých povodní) má objem asi 12 mil. m³ vody. Vypuštěním zásobního prostoru nádrže lze zvýšit retenční kapacitu nádrže na maximálně 186 148 000 m³. To se však nedělá, neboť by to bylo v rozporu s dalšími úlohami nádrže.

Při ničujících povodních v srpnu 2002 Lipno udržovalo ve dnech 8.-11. srpna průtok pod hrází do 70 m³/s. Poté přišla nepříznivá předpověď pro následující dny, kdy se odtok zvýšil na 80 m³/s. 12. srpna bylo nuceno zvýšit odtok na 190 m³/s, aby prodloužilo dobu do dosažení maximální retence. Zároveň tím mělo dojít k omezení možnosti setkání dvou povodňových vln pod hrází. 13. srpna už odtok z nádrže dosahoval 320 m³/s, zatímco p řítok byl 470 m³/s. P řítom průtok, který nepůsobí problémy v Českém Krumlově, je 90 m³/s. Naproti tomu při jarních povodní v roce 2009, které byly očekávány, mělo Lipno připravenou rezervu asi 150 milionů metrů krychlových vody a povodeň bez potíží pojalo.

<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Lipno>>.

TEST – ZAKRESLI VŠECHNY UVEDNÉ LOKALITY

